

**Powiatowa
i Miejska
Biblioteka
Publiczna
w Kole**

Sprawozdanie z działalności

Rok 2015

Koło, maj 2016r.

**„Książka to mędrzec łagodny i pełen słodczy, który puste życie napęłnia światłem,
a puste serca wzruszeniem.”**

Kornel Makuszyński

Współczesna biblioteka stanowi istotny i niezastąpiony element w procesie społeczeństwa informacyjnego. Organizując różne formy działań, charakterystycznych nie tylko dla samych bibliotek, ale również innych instytucji kulturalno-oświatowych, służy nie tylko rozwijaniu potrzeb czytelniczych społeczeństwa, ale także wspomaga system edukacji i wychowania.

W 2015 r. minęło 70 lat od utworzenia Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kole. Patrząc na ten okres, uświadamiamy sobie, jak długą drogę przebyliśmy. Z placówki o bardziej niż skromnych warunkach lokalowych i małym księgozbiorze, nasza biblioteka przeistoczyła się w instytucję nowoczesną, o szerokiej ofercie usługowej skierowanej do każdej grupy użytkowników, oraz stale rozwijającą się. Dziś trudno sobie wyobrazić Koło bez PiMBP: jest ona nie tylko skarbnicą spuścizny intelektualnej regionu, ale przede wszystkim miejscem spotkań kolan, trzecim po domu rodzinnym, pracy, czy szkole, gdzie warto spędzić czas wolny.

Uroczystości jubileuszowe uświetnili: prof. Grzegorz Leszczyński, Prodziekan Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego - wykładem *Obraz po Niziurskim*; uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej I Stopnia im. Karola Szymanowskiego w Kole - koncertem muzyki poważnej; grupa teatralna działająca przy bibliotece Szkoły Podstawowej nr 1 w Kole - sztuką w reżyserii Anny Tomczyk *Galeria bibliotekarzy*.

W doniosłej dla nas uroczystości uczestniczyli: Wieńczysław Oblizajek - Starosta Powiatu Kolskiego, Anna Pajor - Naczelnik Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Kole, Artur Szafranski - Przewodniczący Rady Miejskiej w Kole oraz radni, Bogusława Szczecińska - Sekretarz Miasta Koła, Czesław Oleszkiewicz - Przewodniczący Koła Przyjaciół Biblioteki, Dyrektorzy kolskich szkół i przedszkoli, Dyrektorzy kolskich instytucji kultury, Prezesi kolskich stowarzyszeń, byli Dyrektorzy kolskiej biblioteki, przedstawiciele środowiska bibliotekarskiego z: Poznania, Konina, Koła i powiatu kolskiego oraz Media.

I. Struktura organizacyjna

Strukturę organizacyjną placówki - opracowaną zgodnie z potrzebami mieszkańców i najnowszymi kierunkami rozwoju branży - tworzą:

- biblioteka główna (Działy: gromadzenia i opracowywania zbiorów, instrukcyjno-metodyczny; Wypożyczalnia dla młodzieży i dorosłych; Czytelnia), ul. Kolejowa 19
- Filia dla Dzieci, ul. Kolejowa 19
- Filia nr 3, ul. P. Wojciechowskiego 30
- Filia nr 4, ul. S. Wyszyńskiego 14

PiMBP w Kole czynna była:

- poniedziałek, wtorek, środa, piątek : 8:00 - 18:00
- czwartek : 10:30 - 15:00
- sobota : 9:00 - 14:00

Biblioteka główna pracuje na rzecz wszystkich placówek w zakresie: organizacyjnym, finansowym, administracyjnym, merytorycznym.

II. Kadra

PiMBP w Kole zatrudniała 14 pracowników: 11 bibliotekarzy, główną księgową, dwóch robotników gospodarczych.

Kadra posiada wykształcenie:

- wyższe bibliotekarskie: 7 osób (2 osoby - studia podyplomowe)
- wyższe niebibliotekarskie: 2 osoby (1 osoba studia podyplomowe)
- średnie bibliotekarskie: 1 osoba
- inne: 1 osoba

Średnia płaca brutto wynosiła w okresie sprawozdawczym: 3 101 PLN.

Kolscy bibliotekarze to ludzie kreatywni, z pasją, doskonalący swoje umiejętności, podejmujący cenne inicjatywy upowszechniające zbiory biblioteczne i organizujące działalność kulturalno-edukacyjną zgodnie z potrzebami lokalnego środowiska.

W okresie sprawozdawczym pracownicy uczestniczyli w 13: szkoleniach, spotkaniach, konferencjach zorganizowanych przez: Wojewódzką Bibliotekę Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, Konsorcjum Użytkowników Systemów Bibliotecznych SOWA i firmy Sokrates-software w Poznaniu, Bibliotekę Publiczną Gminy Stare Miasto, Urząd Miejski w Kole.

Tematyka szkoleń i kursów obejmowała:

- Spotkania dla opiekunów Dyskusyjnych Klubów Książki
- Wielkopolski Dzień Bibliotekarza
- Senior w środowisku lokalnym. Metody aktywizacji i motywacji
- Genealogia - archiwum rodzinne
- Ustawa o ochronie danych osobowych - zmiany
- Program obsługi inwentarzy oraz Program scontrum
- Biblioteka Pomysłów 2015 - spotkanie regionalne
- Deskryptory Biblioteki Narodowej a rozwój systemów SOWA
- Konsorcjum NASBI i IBUK Libra w bibliotece
- Statystyka biblioteczna

III. Budżet

	Dochody:	901 844,29
1.	Stan środków pieniężnych 01.01.2015 r.	2 805,83
2.	Dotacja podmiotowa w tym:	886 341,00
	• Urząd Miejski	790 000,00
	• Starostwo Powiatowe	96 341,00
3.	Dotacja celowa z Biblioteki Narodowej	10 002,00
4.	Dochody inne:	2 695,46
	• usługi ksero	568,95
	• za upomnienia	1 098,17
	• wpłata za Rocznik Kolski	401,00
	• Fundacja Orange	627,34

WYDATKI :

	Wydatki ogółem:	900 406,63
1.	Wynagrodzenie pracowników • wynagrodzenia osobowe: zasadnicze, funkcyjne, dodatki stażowe, nagrody, nagrody jubileuszowe • umowy zlecenia i o dzieło (spotkania autorskie, obsługa informatyczna)	555 424,53 531 742,53 23 682,00
2.	Składki na ubezpieczenie społeczne	88 516,53
3.	Składki na Fundusz Pracy	8 195,55
4.	Zakup materiałów i wyposażenia • nagrody konkursowe • materiały biurowe i biblioteczne (materiały do prac z dziećmi, akcydensy biblioteczne i finansowe) • środki czystości • artykuły spożywcze, kwiaty (zakupy związane ze spotkaniami, konkursami, imprezami okolicznościowymi) • inne zakupy (folia do okładania książek, czytniki kart książek, etykiety książek, materiały eksploatacyjne do urządzeń technicznych, komputery, słuchawki do komputerów, plastikowe karty biblioteczne, licencje programów komputerowych) • prenumerata prasy	39 598,29 1 461,19 2 525,95 1 882,31 1 334,91 31 378,90 1 015,03
5.	Zakup energii • energia elektryczna i woda • centralne ogrzewanie	33 220,82 15 449,90 17 770,92
6.	Zakup usług pozostałych • usługi najmu i dzierżawy • usługi telekomunikacyjne i pocztowe, telekom • usługi monitoringu	122 496,25 86 999,89 10 434,47 938,00

	<ul style="list-style-type: none"> ubezpieczenia majątkowe sprzętu i księgozbioru inne usługi (wywóz śmieci, koszty usługi BHP, obsługa systemu SOKRATES, przegląd gaśnic, elektryczne, oprawa czasopism, dostęp do wersji książki elektronicznej 	2 133,00
		21 990,89
7.	Podróże służbowe krajowe	1 438,46
8.	Inne opłaty i składki (opłaty bankowe)	1 354,43
9.	Zakup pomocy naukowych dydaktycznych i książek	32 067,52
10.	Inne świadczenia na rzecz pracowników: <ul style="list-style-type: none"> badania lekarskie, ekwiwalent, szkolenia 	956,03
11.	Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	17 138,22

IV. Realizacja zadań w ramach zawartego Porozumienia

Zgodnie z Porozumieniem zawartym w 1999 r. pomiędzy Gminą Miejską Koło a Zarządem Powiatu Kolskiego, PiMBP w Kole w okresie sprawozdawczym realizowała zadania biblioteki powiatowej. Sieć powiatową tworzy 10 bibliotek z terenu powiatu kolskiego wraz z filiami. Do zadań biblioteki należało:

- gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych służących obsłudze potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych, zwłaszcza dotyczących wiedzy o własnym regionie oraz dokumentujących jego dorobek kulturalny, naukowy, gospodarczy
- pełnienie funkcji ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej, organizowanie obiegu wypożyczeń międzybibliotecznych, opracowywanie i publikowanie bibliografii regionalnej a także innych materiałów informacyjnych o charakterze regionalnym
- zapewnienie odpowiedniej kadry instruktorskiej
- wsparcie merytoryczne i prawne bibliotek
- analiza pracy podległych bibliotek
- stworzenie systemu szkoleń
- pomoc w automatyzacji bibliotek
- organizacja imprez kulturalno-oświatowych o charakterze powiatowym
- udzielanie bibliotekom pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej
- sprawowanie nadzoru merytorycznego w zakresie realizacji zadań przez gminne biblioteki publiczne

W 2015 r. odbyto - do bibliotek publicznych powiatu - 7 wyjazdów instruktorskich, przeprowadzono 2 szkolenia: *Sposoby pozyskiwania czytelników; Ustawa o ochronie danych osobowych.*

V. Zbiory

PiMBP w Kole stale powiększa zakres usług proponowanych użytkownikom, wychodząc naprzeciw różnorodnym ich potrzebom. Aby sprostać wymogom życia w cywilizacji cyfrowej w swoich działaniach stara się łączyć tradycję z nowoczesnością. Po stronie tradycji plasuje się oferta książek i czasopism. Biblioteka gromadzi piśmiennictwo ze wszystkich dziedzin wiedzy - filozofii, religioznawstwa, psychologii, socjologii, statystyki, ekonomii, polityki,

prawa, administracji, oświaty i wychowania, etnografii i folkloru, nauk matematyczno-przyrodniczych, medycyny, techniki, marketingu i zarządzania, rolnictwa, gospodarstwa domowego, sztuk pięknych, teorii i historii literatury, geografii, historii, muzyki, historii sztuki - dla wszystkich grup użytkowników. Posiada literaturę piękną w języku: polskim, angielskim, niemieckim, rosyjskim; oraz zbiory multimedialne. Czytelnia posiada kolekcję bogato ilustrowanych wydawnictw albumowych z historii sztuki. Ponadto uczniowie szkół podstawowych i średnich mają do dyspozycji lektury szkolne, opracowania, analizy, interpretacje utworów oraz konteksty literackie. Zbiory udostępniane są na miejscu i na zewnątrz. W wypożyczalni jest wolny dostęp do pótek

W 2015 r. księgozbiór liczył 66 831 woluminów oraz 606 jednostek specjalnych. Wskaźnik zakupu książek na 100 mieszkańców wyniósł 4,2 wol.

Aktualizacja zbiorów możliwa jest dzięki dotacji samorządowej na zakup zbiorów oraz funduszom przyznawanym w ramach programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Zakup nowości wydawniczych* w ramach programu operacyjnego *Literatura i czytelnictwo. Zakup nowości wydawniczych*. W 2015 r. pozyskano kwotę 10 002 PLN.

Gromadząc nowości czytelnicze zwracano uwagę na: uniwersalny charakter biblioteki, dezyderaty czytelnicze, planowaną strukturę zbiorów, edukację młodzieży szkolnej i studentów. Kupujemy wartościową literaturę współczesną, ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw nagrodzonych. Śledzimy laureatów nagród literackich: Nike, Paszportu Polityki, Książki Historycznej Roku i innych. Kupiliśmy książki nominowane do konkursu Książka Roku Polskiej Sekcji IBBY oraz książki polecane przez znawców literatury dziecięcej i młodzieżowej.

Zbiory sieci bibliotecznej (w wol.):

Biblioteka główna	-	39 293
Filia dla Dzieci	-	10 998
Filia nr 3	-	11 078
Filia nr 4	-	5 462

Struktura księgozbioru (w wol.):

Literatura piękna dla dorosłych	-	34 302	-	52,%
Literatura piękna dla dzieci i młodzieży	-	12 750	-	19,%
Literatura niebeletrystyczna	-	19 628	-	29,%
Czasopisma oprawne	-	151		

Struktura wpływów według sposobu nabycia:

zakup	-	948 wol.	-	23 056,51 PLN
dary	-	1373 wol.	-	23 675,38 PLN
za zagubione	-	50 wol.	-	1 086,20 PLN
Koło Przyjaciół Biblioteki	-	63 wol.	-	1 417,10 PLN
inne	-	12wol.	-	281,60 PLN

Liczba zakupionych książek ogółem:

ze środków organizatora	-	578 wol.	-	15 219,85 PLN
ze środków MKiDN	-	364 wol.	-	10 002,00 PLN
Fundacja ORANGE	-	6 wol.	-	130,88 PLN

Placówka stara się wzbogacać księgozbiór korzystając z innych źródeł. Dary od czytelników i instytucji przyjmują wszystkie placówki PiMBP w Kole.

Zbiory biblioteczne poszerzają też egzemplarze przekazywane przez czytelników za wydawnictwa zagubione lub zniszczone.

Podstawowym zadaniem biblioteki jest zaspakajanie potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych społeczności lokalnej. Dlatego placówka wiele uwagi poświęca zagadnieniom dot. wiedzy o własnym regionie. Gromadzi, opracowuje, i udostępnia materiały biblioteczne oraz dokumentację jego dorobku kulturalnego, naukowego i gospodarczego. Pełni rolę ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej, opracowuje i udostępnia bibliografię regionalną, a także redaguje inne materiały o charakterze regionalnym, prowadzi działalność wydawniczą oraz dba o promocję publikacji dot. regionu. Od 1973 r. prowadzi katalog, który obejmuje opisy gromadzonych dżs (dokumentów życia społecznego). Są to druki dotyczące różnych przejawów życia współczesnego, rejestrujące bieżące wydarzenia społeczne, kulturalne i polityczne, a także odzwierciedlające wewnętrzną działalność organizacji, stowarzyszeń i instytucji. Znajdują się wśród nich m.in. afisze, ulotki, plakaty, druki reklamowe, zaproszenia, programy wyborcze, katalogi, fotografie. W roku 2015 zbiór dżs powiększono o 70 jednostek i liczy obecnie 1 981 dokumentów. Są one świadkiem czasu i niosą unikatową wartość informacyjną. Obok publikacji ulotnych posiadamy także wydawnictwa większe. Księgozbiór regionalny został powiększony o 21 publikacji książkowych.

W zbiorach biblioteki głównej znajdują się także wydawnictwa wydane przed rokiem 1946 (najstarsze - A. Lelowski: *Izys Polska czyli Dziennik Umiejętności, Wynalazków, Kunsztów i Rękodzieł, Poświęcony Krajowemu Przemysłowi, Tudzież Potrzebie Wiejskiego i Miejskiego Gospodarstwa*. Warszawa, 1820-1828). Księgozbiór oznaczony symbolem "KD" (Książka Dawna) udostępniany jest wyłącznie w czytelni. Zbiory specjalne liczyły w okresie sprawozdawczym 1 136 jednostek inwentarzowych.

Systematycznie gromadzono książki czytane przez lektora, które z wydania papierowego zostały przekształcone w wersję dźwiękową. W bibliotece kolskiej znajdują się audiobooki w postaci płyt kompaktowych, nadających się do odbioru w każdym odtwarzaczu. Możemy ich słuchać z komputera, odtwarzacza samochodowego lub wieży Hi-Fi. Audiobook pozwala jednocześnie "czytać" i prowadzić samochód, wykonywać niezbędne czynności jak: sprzątanie, prasowanie czy gotowanie. Obecnie zbiory liczą 321 jednostek inwentarzowych, które wypożyczono 567 razy.

W każdej bibliotece niezbędna jest selekcja zbiorów. Część wydawnictw ulega dezaktualizacji, zniszczeniu i zacytaniu. Usuwane są również materiały wieloegzemplarzowe. W roku 2015 ubytkowano 2 066 wol. na kwotę 1 903,15 PLN.

VI. Udostępnianie

W 2015 r. biblioteka zarejestrowała 3 701 użytkowników. Wskaźnik zasięgu czytelnictwa wyniósł 16 na 100 mieszkańców. Ogółem zanotowano 41 566 odwiedzin.

Struktura czytelników według wieku:

do 5 lat	-	56
6-12 lat	-	434
13-15 lat	-	159
16-19 lat	-	445
20-24 lata	-	489
25-44 lata	-	1 075
45-60 lat	-	599
powyżej 60 lat	-	444

Struktura czytelników według zajęcia:

osoby uczące się	-	1 508
osoby pracujące	-	1 181
pozostali	-	1 012

W 2015 r. zarejestrowani w placówce czytelnicy wypożyczyli 66 682 wol. Wskaźnik wypożyczeń na 100 mieszkańców wyniósł 299 jednostek inwentarzowych.

Struktura wypożyczonego księgozbioru:

literatura piękna dla dorosłych	-	40 431	-	60,6 %
literatura piękna dla dzieci	-	12 092	-	18,2 %
literatura niebeletrystyczna	-	14 159	-	21,2 %

W ramach wypożyczeń międzybibliotecznych udostępniono czytelnikom 13 książek. Celem tego rodzaju usługi jest sprowadzenie materiałów bibliotecznych - niedostępnych w zbiorach placówki - z innych/do innych bibliotek w kraju.

VII. Udostępnianie prezencyjne

Odbywa się na miejscu, w czytelni. Użytkownik może skorzystać z bogatej oferty: encyklopedii ogólnych i specjalnych, słowników językowych i tematycznych, różnego rodzaju leksykonów i informatorów, monografii, albumów, map i atlasów. W 2015 r. czytelnię biblioteki głównej oraz kąciki czytelnicze filii odwiedziły 7 933 osoby, które skorzystały z 673 wol. Udzielono 276 informacji: rzeczowych, bibliotecznych, bibliograficznych, regionalnych.

Prasa

Atutem oferty jest obszerny zbiór czasopism, na który składają się 42 tytuły prasowe. Znajdziemy wśród nich popularne dzienniki (*Rzeczpospolita, Dziennik Gazeta Prawna, Gazeta Wyborcza, Przegląd Wielkopolski, Fakt, Super Express, Przegląd Sportowy*); czasopisma: popularnonaukowe (*Charaktery, Wiedza i Życie, Przegląd Wielkopolski*), branżowe (*Guliwer, Biblioteka w Szkole, Poradnik Bibliotekarza, Bibliotekarz*), służące rozrywce (*Kobieta i Życie, Przyjaciółka, Pani Domu, Zwierciadło*) oraz czasopisma dla dzieci i młodzieży (*Świerszczyk, Victor Gimnazjalista, Victor Junior, Kumpel, Twist, Bravo*). W zbiorach czytelnicy biblioteki głównej nie brak też czasopism i gazet archiwalnych, a wśród nich regionalnych (przed- i powojennych), jak: *Przegląd Kolski i Przegląd Koniński*.

Ogółem udostępniono 4 691 czasopism.

W roku sprawozdawczym, PiMBP w Kole zawarła umowę z Lwowską Narodową Biblioteką Naukową Ukrainy im. Wasyla Stefanika, w celu sprowadzenia z jej zasobów gazet kolskich - przede wszystkim czasopism z lat międzywojennych: *Życia Kolskiego 1926-1927, Gazety Kolskiej 1932, ABC 1927-1930, Echa Kolsko-Konińsko-Tureckiego 1933*. Biblioteka, otrzymuje poszczególne numery gazet partiami w formie elektronicznej, utrwała je na płytach i udostępnia w czytelnicy przy stanowiskach komputerowych. Koszt skanowanych kopii - 6 281,80 PLN - poniosła biblioteka i kolskie samorządy. Pozyskanie czasopism ze zbiorów lwowskich miało na celu zachowanie cennego dziedzictwa kulturowego Koła i regionu kolskiego. Wirtualne czasopisma są doskonałym źródłem wiedzy o życiu kulturalnym, społecznym i gospodarczym Ziemi Kolskiej.

VIII. Komputeryzacja

Biblioteka posiada wyposażoną w 16 komputerów i dostęp do Internetu czytelnię komputerową. Każda filia posiada co najmniej dwa stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu oraz niezbędny sprzęt peryferyjny. W systemie SOWA 2/MARC 21 tworzona jest bibliografia Koła i powiatu kolskiego. W roku sprawozdawczym z parku komputerowego skorzystało 5 966 użytkowników.

Biblioteka prowadzi komputerową obsługę czytelników we wszystkich placówkach bibliotecznych i uzupełnia zawartość bazy danych PiMBP w Kole o wszystkie zbiory. Katalog internetowy ułatwia korzystanie z podstawowych usług. Użytkownicy mogą: sprawdzić dostępność książki, zamawiać ją i rezerwować, kontrolować swoje konta biblioteczne. Dzięki temu wzrosła jakość świadczonych usług, usprawniono pracę i przekaz informacji o księgozbiorze.

Biblioteka w Kole należy do ogólnopolskiego portalu e-usług bibliotecznych - w.bibliotece.pl. Portal dedykowany jest wszystkim czytelnikom zainteresowanym wymianą informacji na temat: książek, regionalistów, dokumentów multimedialnych i innych zbiorów gromadzonych w bibliotekach publicznych. Podstawą całości jest ogólnopolski katalog centralny.

Przykładami nowoczesnych usług bibliotecznych świadczonych przez placówkę są bezpłatne dostępy do: publikacji elektronicznych za pośrednictwem platformy *IBUK Libra* w ramach Konsorcjum Wielkopolskich Bibliotek (łącznie ponad 8000 książek); platformy *NASBI* - internetowej wypożyczalni specjalistycznych e-booków; *Academica* (1 514 817 publikacji) - cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej Biblioteki Narodowej, dokumenty elektroniczne - podręczniki, skrypty, artykuły, czasopisma, literatura piękna, zbiory specjalne - udostępniane są wyłącznie na miejscu.

Ponadto, biblioteka bierze udział w projekcie *Wolne Lektury* (wolnelektury.pl) prowadzonym przez fundację Nowoczesna Polska. Jest to portal internetowy, na którym umieszczone są teksty lektur szkolnych należących do domeny publicznej, czyli poza rygorami prawa autorskiego. Lektury te są: opracowane, opatrzone komentarzem i dostępne w Internecie w kilku formatach do wyboru; można je całkiem za darmo i zgodnie z prawem przeglądać on-line, jak również ściągnąć na twardy dysk komputera.

Włączyliśmy się również w projekt *Kultura Na Widoku* realizowany przez Fundację Legalna Kultura. Ponad 900 utworów w wersji cyfrowej można było znaleźć na instalacjach *Kultura Na Widoku*. Posiadacze smartfonów, tabletów i użytkownicy Internetu na terenie całego kraju mieli szansę poznać bogactwo legalnych źródeł w sieci oraz w prosty sposób pobrać interesujące ich utwory (filmy, muzykę, książki, gry i archiwalia).

Otrzymaliśmy Certyfikat Biblioteka z P@sją. Nasza placówka jest przyjazna i otwarta dla internautów w każdym wieku. W ramach programu *Orange dla bibliotek* księżnica zapewniła użytkownikom możliwość włączenia się do świata cyfrowej edukacji.

IX. Działalność kulturalna

Oferta akcji promujących czytelnictwo w różnych grupach wiekowych i społecznych jest niezwykle bogata. Są to zarówno projekty zakrojone na szeroką skalę, jak i spontaniczne akcje, których celem jest ukazanie książki jako: źródła informacji, inspiracji, rozrywki.

PiMBP aktywnie włącza się w różnego rodzaju projekty o zasięgu ogólnopolskim. Każdego roku placówka uczestniczy w przedsięwzięciach w ramach Światowego Dnia Książki (23 kwietnia), Tygodnia Bibliotek i Dnia Bibliotekarza (8-15 maja), Tygodnia Czytania Dzieciom (1-8 czerwca), Narodowego Czytania (pierwsza sobota września).

Łącznie zorganizowaliśmy (bądź byliśmy współorganizatorami) 306 form pracy, w których udział wzięło 5 638 uczestników.

Największą popularnością cieszyły się spotkania autorskie. Gościliśmy: Renatę Piątkowską, Annę Czerwińską-Rydel, Ewę Chotomską, Rafała Witka, Katarzynę Wilk, Jolantę Szwalbe, Ryszarda Ćwirleja, Mariusza Czubaję, Marcina Ciszewskiego. Wzięły w nich udział 363 osoby. Możliwość spotkania z pisarzami o uznanym w skali kraju dorobku literackim, powoduje, że użytkownicy chętniej sięgają po książki zapraszanych twórców.

Promocji czytelnictwa służyły działania Dyskusyjnego Klubu Książki. W naszej placówce działają dwa: dla dorosłych, istniejący od 2010 r. oraz dla młodzieży, który swoją działalność rozpoczął w kwietniu 2015 r. (DKK to wspólny projekt Instytutu Książki i biblioteki wojewódzkiej, adresowany przede wszystkim do czytelników korzystających

z bibliotek publicznych). Dzięki dyskusjom i spotkaniom wytworzył się swoisty klimat. Klubowicze, których połączyła wspólna pasja czytania, potrafią dzielić się przeżyciami i wyrażać emocje wywołane przeczytaną książką. Kluby tworzą ludzi, dla których książka stanowi źródło inspiracji i wzorców w życiu codziennym. Łącznie odbyło się 14 spotkań z udziałem 78 dyskutantów. Wśród omawianych książek znalazły się: *Włoskie szpilki* Magdaleny Tulli, *Święta tajemnica* Krzysztofa Koziółka, *Proszę bardzo* Anny Rottenberg, *Czarny ogród* Małgorzaty Szejnert, *Warunek* Eustachego Ryłskiego, *Odette i inne historie miłosne* Érica-Emmanuela Schmitta, *Wroniec* Jacka Dukaja, *Pogromca snów* Teda Hughesa, *Akcja chłopaki* Barbary Stenki, *Dożycie* Marty Kisiel.

Młodzieżowy DKK włączył się w IV Ogólnopolską Dyskusję Literacką organizowaną przez Instytut Książki i Wydawnictwo Zielona Sowa Sp. z o.o. Rozmawiano o książce "7 dni" Eve Ainsworth a gościem specjalnym była Elżbieta Sędziak z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kole.

Przy placówce działa także aktywnie Koło Przyjaciół Biblioteki, które skupia osoby żywo zainteresowane życiem kulturalnym książnicy. W 2015 r. w spotkaniach uczestniczyło 128 osób.

Biblioteka kontynuuje współpracę z Stowarzyszeniem Klubem Seniora *Trzecia Zmiana* poprzez cykl kursów komputerowych *Komputer dla seniorów*. IV edycja rozpoczęła się 12 października 2015 r. i trwała do 16 marca 2016 r. Oprócz podstawowych informacji dot. obsługi komputera i poruszania się po Internecie, uczestnicy kursu spotkali się z przedstawicielami Ludowego Banku Spółdzielczego w Strzałkowie Oddział Koło, którzy przedstawili usługę bankowości elektronicznej. W kursie udział wzięły 32 osoby (utworzono: dwie grupy dla osób początkujących i jedną dla zaawansowanych). Ponadto, raz w tygodniu, w pomieszczeniach naszej placówki, odbywały się spotkania Stowarzyszenia. Biblioteka użyczała sprzętu oraz oferowała pomoc merytoryczną.

Biblioteka wzięła udział w projekcie Fundacji Orange *Akcja e-motywacja*. Celem przedsięwzięcia była aktywacja i wspieranie osób dojrzałych w rozwoju osobistym i społecznym. Ze studiem łączyliśmy się za pośrednictwem Internetu. Podczas pięciu spotkań (8, 22 października, 5, 19 listopada, 3 grudnia), wspólnie z innymi bibliotekami i ośrodkami biorącymi udział w projekcie, obejrzelśmy transmitowane przez Fundację spotkania online z: Emilią Krakowską, Krystyną Koftą, Heleną Norowicz, Ewą Nowicką-Rusek, Zofią Czerwińską (fachową wiedzę dzielił się z nami psycholog, skoczek spadochronowy - Tomasz Kozłowski), zadawaliśmy - gościom transmisji - pytania i wymienialiśmy się pomysłami na aktywność w sile wieku.

Placówka włączyła się - jako partner - do debaty *Bezpieczna Polska w bezpiecznej Europie*. Wykład poprowadził dr Radosław Grodzki, specjalista w dziedzinie stosunków międzynarodowych, autor wielu publikacji, redaktor encyklopedii i leksykonów. Organizatorem było Stowarzyszenie Instytut Zachodni, Instytut Zachodni Instytut Naukowo-Badawczy. Projekt współfinansowało Ministerstwo Spraw Zagranicznych w ramach konkursu *Wsparcie wymiaru samorządowego i obywatelskiego polskiej polityki zagranicznej 2015*. Celem spotkania było poznanie opinii społeczności lokalnej na kwestie związane z Unią Europejską oraz członkostwem Polski w tej organizacji międzynarodowej.

W 2012 r. Prezydent RP Bronisław Komorowski zainicjował *Narodowe Czytanie* - akcją publicznego czytania największych, polskich dzieł literackich. Czytanie zostało nazwane „narodowym”, aby podkreślić jego powszechny i egalitarny charakter. Podstawowym celem przedsięwzięcia jest popularyzacja czytelnictwa, zwrócenie uwagi na potrzebę dbałości o polszczyznę oraz wzmocnienie poczucia wspólnej tożsamości. W 2015 r. w akcję *Narodowe Czytanie Prusa* biblioteka włączyła się wspólnie z Zespołem Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych w Kole. Przed Ratuszem zaproszeni goście czytali wybrane fragmenty *Lalki*. Przedsięwzięciu towarzyszyły: loteria, w której rozlosowano 5 audiobooków z *Lalką* Bolesława Prusa; konkurs ze znajomości powieści; warsztaty tworzenia lalek. Scenografię tworzyły: wystawa kolejnych wydań *Lalki* ze zbiorów PiMBP w Kole; wystawa sklepu „J. Mincel & S. Wokulski” wzbogacona o lalki ze zbiorów Pani Depińskiej; salon Izabeli Łęckiej.

Książnica była organizatorem - w sali sesyjnej Ratusza - koncertu muzyki dawnej *Semibrevis z Kalisza*. Zespół poszukuje szczególnie interesujących, często zapomnianych już utworów epoki średniowiecza, nie stroniąc od urokliwego renesansu. Muzykę tę wykonuje śpiewając i grając na stylizowanych dawnych instrumentach: fletach, fidelach, surdyńce, cornamuse, mandorze, lirze, cymbałach, harfie.

Byliśmy współorganizatorem sesji popularnonaukowej *Mniejszości narodowe i wyznaniowe w dziejach Ziemi Kolskiej*. W programie znalazły się wykłady: dr hab. prof. UAM Piotra Gołdyna *Szkolnictwo ewangelickie i żydowskie na Ziemi Kolskiej w latach 1918-1939*, dr Aleksandra Krzysztofa Sitnika OFM, *Ludwik Filmuth OFM (1793-1882) i jego dzieło*, dr Mariusza Kaszyńskiego *Wyznawcy prawosławia na Ziemi Kolskiej*, dr Krzysztofa Witkowskiego *Rola i znaczenie społeczności żydowskiej w dziejach miasta Koła do 1795 roku*, ks. mgr Andrzeja Mendroka *Parafia ewangelicka w Kole w latach 1919-1939* w *świecie ksiąg metrykalnych*, Adama Grabowskiego *Cmentarze ewangelickie na terenie Gminy Dąbie*, mgr Bartłomieja Grzanki *Rosyjscy naczelnicy powiatu kolskiego w świetle dokumentów z zasobu Archiwum Państwowego w Łodzi - zarys problematyki*.

W grudniu odbyła się promocja 8 numeru *Rocznika Kolskiego*, wspólnej inicjatywy: biblioteki, Miejskiego Domu Kultury, Muzeum Technik Ceramicznych i Stowarzyszenia Przyjaciół Miasta Koła n/W. Zawarte w periodyku publikacje cechuje dogłębna analiza omawianych zagadnień. Autorzy artykułów są znanymi i cenionymi ekspertami w swoich dziedzinach. Czasopismo pomaga w nawiązaniu i podtrzymaniu więzi emocjonalnych z Ziemią Kolską, ukazuje historię i przykłady działań, które służą wspólnemu pożytkowi.

Placówka, bezpłatnie, raz w miesiącu, dostarcza książki czytelnikom z Domu Pomocy Społecznej w Kole (ul. Poniatowskiego 21), którzy mają problem z przyjściem do biblioteki, nie mogą dźwigać książek, są w podeszłym wieku lub niepełnosprawni, wymagają stałej opieki. Dostarczamy pensjonariuszom bogaty i różnorodny wybór książek. Ponadto przy wsparciu grupy wolontariuszy ofiarujemy małe upominki - własnoręcznie zrobione: kartki walentynkowe, świąteczne pierniczki itp.

Biblioteka przeprowadziła konkurs na:

- Kolską Osobowość Roku 2014. Statuetkę odebrał Dariusz Matysiak, pisarz, autor kilku powieści: „Pora Burz” (2006), „Regnum” (2007), „Koło czasu” (2011), „Febra” (2013), „Warthbrücken” (2014), „Sulimczyk” (2016), honorowy obywatel miasta Koła.

Dla uczniów szkół średnich zorganizowano:

- warsztaty dramatyczno-teatralne (część II). Prowadził je doświadczony pedagog, pisarz, dramaturg i scenarzysta Piotr Kotlarz - autor książek o historii światowego i polskiego dramatu, animator życia kulturalnego Gdańska. W zajęciach udział wzięli uczniowie z kolskiego Liceum Ogólnokształcącego. Zaprezentowali krótkie sztuki teatralne napisane na podstawie: wiadomości z poprzednich zajęć, lektur zaproponowanych przez prowadzącego oraz własnych doświadczeń. Prace uczestników zostały poddane wnikliwej analizie pod względem stylistycznym i technicznym. Kotlarz zwrócił uwagę na: prawdopodobieństwo psychologiczne postaci, budowę i konstrukcję dialogów; zaproponował zmiany umożliwiające wystawienie sztuk (udział wzięło 15 osób)
- ogólnopolski konkurs *Żołnierze Wyklęci - powracający Bohaterowie* (wspólnie ze Stowarzyszeniem Kolscy Patrioci i Miejskim Domem Kultury w Kole) w ramach II Kolskiego Tygodnia Żołnierzy Wyklętych. Skierowany był do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (wpłynęły 64 prace)
- powiatowy konkurs recytatorski *Poeta Uśmiechniętego Chrystusa - ks. Jan Twardowski*. W konkursie udział wzięli uczniowie Liceum Ogólnokształcącego i Zespołu Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych w Kole. Celem konkursu było poznanie twórczości ks. Jana Twardowskiego oraz prezentacja umiejętności uczniów. Promowano ponadczasowe wartości obecne w twórczości poety: miłość, przyjaźń, szacunek do drugiego człowieka, bliski kontakt z Bogiem (udział wzięło 7 osób)

Animacja czytelnictwa dziecięcego

Biblioteka nie zapomina o najmłodszych czytelnikach. Oprócz tradycyjnych zajęć w czasie ferii i wakacji oraz wycieczek i lekcji bibliotecznych, organizujemy dla najmłodszych wiele innych ciekawych zajęć. Są to:

- spotkania o charakterze biblioterapeutycznym. Zajęcia wykorzystując wyselekcjonowane materiały czytelnicze pomagają w rozwiązywaniu problemów osobistych. Ponadto służą nawiązywaniu - już od najmłodszych lat - więzi i kontaktu małego dziecka z książką oraz biblioteką. W programie cotygodniowych spotkań znajdują się: głośne czytanie; zabawy: ruchowe, integracyjne i edukacyjne; zajęcia plastyczne (uczestniczyły 254 osoby)
- Akademia Plastyki - cotygodniowe zajęcia dla dzieci najmłodszych (5 - 7 letnich), które uwielbiają prace manualne (udział wzięło 214 osób)
- Bajarka - comiesięczne zajęcia dla 5 - 7 latków. W programie znajdują się: wspólne czytanie bajek, zabawy twórcze (udział wzięło 50 osób)
- konkursy plastyczne i czytelnicze. W omawianym okresie zorganizowano trzynaście. Plastyczne: *Rolka i jej marzenie, Diabolina i inni, Sowa przyleciała tu wczoraj, Pierścień Arabeli, Mandala, Polska Złota Jesień, ...reduty i larwy..., Moje Bullerbyn, Nie wyrzucaj tak jak leci, z głową segreguj śmieci* (ostatni - wspólnie z klubami: Popołudniowym Książkolubów i Przyrodnika przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kole); czytelnicze (cykliczne - powiatowe): *Mistrz Pięknego Czytania Powiatu Kolskiego 2015, Mistrz*

ortografii...; recytatorski Poezja niejedno ma imię; turniej historyczny Ziemia Kolska (udział wzięło 1055 osób)

- 23 kwietnia - Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich Filia dla Dzieci obchodziła w towarzystwie dzieci w wieku przedszkolnym. Maluchom czytali: dyrektorzy kolskich oddziałów banków: Ilona Kobierska - Banku Zachodniego WBK, Zbigniew Kułakowski - PKO Banku Polskiego, Andrzej Paprocki - Ludowego Banku Spółdzielczego w Strzałkowie (udział wzięło 50 osób)
- W Tygodniu Bibliotek gościliśmy słuchaczy: dzieci z Przedszkoli Miejskich nr 3 i nr 5 w Kole; oraz lektorów: Bogusławę Szczecińską - Sekretarza Miasta Koła, Wieńczysława Oblizajka - Starostę Kolskiego (udział wzięło 50 osób)
- pasowanie pierwszoklasistów - podopiecznych Ilony Szczecińskiej ze Szkoły Podstawowej Nr 3 w Kole - na czytelników. Było: ślubowanie, głośne czytanie, zabawy plastyczne. Przed maluchami wystąpił zespół teatralny działający przy Środowiskowym Domu Opieki w Kole. Pensjonariusze wystawili sztukę „Bajka o motylku” (udział wzięło 19 osób)
- *Noc Bibliotek* (30 maja) - impreza promująca czytelnictwo i biblioteki jako miejsca, w których warto bywać i podczas której w atrakcyjny, niekonwencjonalny sposób zostały zaprezentowane ich zbiory oraz oferta edukacyjno-kulturalna. Organizatorami akcji byli: Centrum Edukacji Obywatelskiej, „Gazeta Wyborcza”, Magazyn „Książki”, Fundacja „ABCXXI - Cała Polska czyta dzieciom”, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Instytut Książki. Partnerami: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Nagroda im. Ryszarda Kapuścińskiego za Reportaż Literacki, Biblioteka Narodowa. Patronami medialnymi: Program I Polskiego Radia, portal „Lustro Biblioteki”, magazyn „Biblioteka w szkole”. Patronami honorowymi: Minister Edukacji Narodowej, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Biblioteka Narodowa. W kolskiej bibliotece starsi czytelnicy uprawiali nordic walking, dzieci słuchały w tym czasie głośnego czytania *Lokomotywy* Juliana Tuwima i tworzyły własny pociąg oraz trasę jaką chciałyby oglądać zza jego okna. Obie grupy wspólnie tańczyły Zumbę. W dalszej części programu najmłodszy lepił z masy solnej ulubione postaci literackie ... po czym wraz ze starszą grupą biesiadowali przy grillu. Impreza zakończyła się o godz. 6:00 (udział wzięły 23 osoby)
- *Noc z mitologią grecką* (16 października), imprezę poprowadził - Dariusz Rekosz, pisarz i animator kultury. W programie były: quizy, zagadki, szyfry, krzyżówka, zabawy plastyczne i ruchowe, gra terenowa, maraton filmowy. Impreza trwała od godz. 20:00 do 6:00 (udział wzięło 20 osób)
- akcja book-talking, czyli jedna z metod promowania książek. Rozpoczęliśmy ją w kolskich szkołach podstawowych. Zjawisko book-talkingu jest swoistą rozmową, a z drugiej strony prezentacją czy fragmentarycznym „odkrywaniem” tajemnic, jakie kryją się pomiędzy okładkami wybranej książki. Akcja towarzyszyła projektowi *Książki naszych marzeń* realizowanemu przez biblioteki szkolne (akcją objęto 684 uczniów)
- cykliczne spotkania na niwie ekologii przygotowane przez Szymona Czerwińskiego z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Kole.

Młodzież wysłuchała wykładu o tym jak segregować śmieci, o licznych akcjach poświęconych ochronie przyrody (udział wzięło 50 osób)

- warsztaty z Arturem Nowickim, autorem wielu różnorodnych projektów graficznych przeznaczonych dla małego odbiorcy, twórcą ilustracji do wielu książek autorstwa znanych i cenionych pisarzy, członkiem Stowarzyszenia Przyjaciół Książki dla Młodych (Polskiej Sekcji IBBY). Uczniowie szkół podstawowych poznali nie tylko warsztat ilustratora, różne formy książki, prace gościa, ale sami pracowali twórczo, tworząc wariacje na temat owadów i ich personifikacji. Z powstałych dzieł sztuki stworzono wspaniały zwój (udział wzięło 20 osób)
- cykl spotkań dla gimnazjalistów o prozie inicjacyjnej XXI w. (udział wzięło 108 osób)

W Filii dla Dzieci, maluchy mają do dyspozycji salę zabaw, w której czas wolny mogą spędzać wspólnie z rodzicami. W pomieszczeniu jest kolorowy dywan, poduszki i pufy. Są też: klocki, zabawki edukacyjne, układanki, pluszaki oraz Xbox.

Organizując różne formy działań biblioteka służy nie tylko rozwijaniu potrzeb czytelniczych społeczeństwa, ale także wspomaga system edukacji i wychowania.

X. Promocja

Biblioteka prowadzi szeroką akcję promocyjną. Najważniejszym źródłem informacji o jej działalności jest strona internetowa i Facebook. Witryna jest poddawana ciągłym modyfikacjom, dostosowanym do zmieniających się możliwości technicznych i oczekiwań czytelników. Strona WWW jest również przewodnikiem po zbiorach i usługach biblioteki. Informacje są przekazywane prasie oraz portalom informacyjnym.

XI. Współpraca

Działalność kulturalna placówki nie miałaby miejsca bez współpracy z instytucjami partnerskimi: przedszkolami, szkołami wszystkich typów oraz instytucjami kultury. Ponadto PiMBP realizuje systematycznie działania, m.in. we współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Miasta Koła nad Wartą, Wielkopolskim Towarzystwem Kulturalnym w Poznaniu, Stowarzyszeniem Klubem Seniora *Trzecia Zmiana*. Jesteśmy otwarci i odpowiadamy na oczekiwania i potrzeby tych organizacji.

Szeroka działalność biblioteki możliwa jest dzięki dobrej współpracy pomiędzy biblioteką a władzami samorządowymi.

Kolska biblioteka jest miejscem z długimi tradycjami i instytucją od zawsze docenianą w środowisku lokalnym. Ciekawe inicjatywy, bogata oferta edukacji czytelniczej i medialnej, rozbudowany park komputerowy czy zróżnicowany księgozbiór to tylko nieliczne czynniki wpływające na sukces biblioteki. Przede wszystkim jest to zasługa ludzi, którzy ją odwiedzają, wspierają i tworzą.